

Padasjoen yhtenäiskoulun ja lukion suunnitelma kriisitilanteiden varalle

Sivistyslautakunta 21.8.2024

Sisällys

1. Tärkeitä puhelinnumeroita
2. Kriisiryhmä
3. Kriisitilanteita ja toimintaohjeita
4. Jälkipuinti
5. Kriisin vaiheet ja tunnusmerkit

1. Tärkeitä puhelinnumeroita

Yleinen hätänumero	112
Poliisi	112
• Hämeen poliisilaitos	0295 430 311
Päijät-Hämeen pelastuslaitos	03 877 3112
• Päivystävä palomestari, Lahti	044 077 3210
• Päivystävä palomestari, Heinola	044 077 3128
• Päivystävä palotarkastaja	044 077 3222
Päijät-Hämeen sosiaalipäivystys	112
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	
• Padasjoen terveysasema	03 880 2930
• Lastensuojelun virka-ajan päivystys	044 482 8200
Padasjoen kunta	
• Sivistysjohtaja-rehtori Pirjo Ala-Hemmilä	044 720 2051
Padasjoen kappeliseurakunta	
• Padasjoen seurakuntatoimisto	040 749 2283
• Kappalainen Kristian Saarnio	044 0490 042
• Nuorisotyönohjaaja Tiina Ampuja-Töyry	040 749 2281

Päijät-Hämeen Keskussairaala

- Keskus 03 819 11
- Päivystysapu 116117

Myrkytystietokeskus 09 471 977

Lahden Seudun Kriisikeskus 03 877 660

Padasjoen yhtenäiskoulu

- Sivistysjohtaja-rehtori Pirjo Ala-Hemmilä 044 720 2051
- Koulukuraattori 044 778 0415
- Kouluterveydenhoitaja Jutta Salonen 044 780 1166
- Koulupsykologi Virpi Seppälä 050 473 0241

2. Kriisiryhmä

Koulun kriisiryhmä

- Rehtori Pirjo Ala-Hemmilä 044 720 2051
- Opinto-ohjaaja Asta Järvinen 044 052 9336
- Pappilanmäen koulun turvallisuusvastaava Maria Mikkonen 044 720 2066
- Kullasvuoren koulun turvallisuusvastaava Raija Meronen 044 7202076
- Koulukuraattori 044 778 0415
- Terveystenhoitaja Jutta Salonen 044 7801 166

Koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät

Kullasvuori

- Pirjo Ala-Hemmilä, rehtori
- kuraattori
- Virpi Seppälä, psykologi
- Sari Palo, laaja-alainen erityisopettaja
- Kirsi Ruokolainen, erityisopettaja
- Jutta Salonen, terveydenhoitaja

Pappilanmäki

- Asta Järvinen, opinto-ohjaaja
- kuraattori
- Minna Anttonen, erityisopettaja
- Maria Mikkonen, laaja-alainen erityisopettaja
- Jutta Salonen, terveydenhoitaja
- Pirjo Ala-Hemmilä rehtori

Koulun kriisiryhmän tehtävänä on

- pitää yllä koulun kriisitoimintavalmiutta,
- huolehtia kriisitoimintasuunnitelman ja yhteystietojen päivittämisestä lukuvuosittain ja tarpeen mukaan,
- vastata kriisitilanteissa tarvittavien toimenpiteiden suunnittelusta ja organisoinnista,
- auttaa ja tukea kouluyhteisön jäseniä kuolemantapauksissa ja vakavissa onnettomuus- ja uhkatilanteissa,
- organisoida toimintaa kriisitilanteessa,
- kutsua tarpeen mukaan koululle ulkopuolista apua.

Toiminta kriisitilanteessa

- Anna tarvittava ensiapu ja ota tarvittaessa yhteyttä hätänumeroon 112.
- Estä lisävahingon syntyminen.
- Tiedota rehtorille.
- Rehtori kutsuu kriisiryhmän koolle harkintansa mukaan ja ottaa yhteyttä tarvittaviin asiantuntijoihin.

Tiedottaminen

- Kriisiryhmä päättää tiedottamisesta opettajille ja muulle henkilökunnalle tapauskohtaisesti.
- Kriisiryhmä päättää tiedottamisesta oppilaille tapauskohtaisesti.
- Kaikesta tiedottamisesta koulun ulkopuolelle vastaa rehtori.

3. Kriisitilanteita ja toimintaohjeita

Vakava onnettomuus koululla

- Onnettomuuden ensin havainnut ottaa yhteyttä tarvittaviin viranomaisiin 112 (poliisi, palokunta, ambulanssi).
- Eristetään onnettomuusalue ja pyritään estämään lisävahinkojen syntyminen.
- Onnettomuuden ensin havainnut tiedottaa asiasta rehtorille ja hän kutsuu kriisiryhmän koolle.
- Rehtori järjestää opettajia onnettomuuden silmin nähneiden oppilaiden tueksi siihen asti, että huoltajat ovat paikalla.

Aseistettu henkilö koululla

- Se koulun henkilökunnasta, joka havaitsee aseistetun henkilön koululla, tai joka saa tiedon aseistetusta henkilöstä, ilmoittaa asiasta yleiseen hätänumeroon ja tiedottaa asiasta rehtorille. Mikäli havaitsija tietää varmuudella aseistetun henkilön olevan koulurakennuksen ulkopuolella, hän lukitsee hätäkatkaisijasta kaikki ulko-ovet.
- Rehtori ohjeistaa kuulutuksella (Kullasvuori) ja megafonilla (Pappilanmäki) luokissa olevia oppilaita ja opettajia sulkemaan ovet ja pysymään luokissa. Välitunnilla olevat ohjeistetaan poistumaan koulun alueelta. Mikäli kuulutuksella halutaan antaa info vain henkilökunnalle, kuten sulkea luokkatilat ja suojautua ikkunoiden edestä, on siihen sovittuna koodisana "xxx". Samat ohjeet rehtori lähettää myös Signal-viestipalvelussa koulun henkilökuntaryhmään.
- Kouluilla on turvallisuussuunnitelmassa nimetty kuka toimii tarvittaessa kriisitilanteissa rehtorin varahenkilönä.
- Rehtori kokoaa kriisiryhmän. Kriisiryhmä toimii tilanteessa poliisilta saatujen ohjeiden mukaisesti.

- Kaikesta tiedottamisesta koulun ulkopuolelle vastaa rehtori.

Pommiuhkaus

- Kirjallinen pommiuhkaus säilytetään.
- Jos uhkaus tulee puhelimitse, älä keskeytä soittajaa. Pyri saamaan mahdollisimman tarkasti selville, millaisesta pommista on kyse, missä pommi on ja kuka soittaa. Kirjaa kaikki tiedot ylös.
- Kun pommiuhkaus on otettu vastaan, uhkauksen vastaanottanut henkilö ottaa välittömästi yhteyttä yleiseen hätänumeroon 112 ja saattaa asian rehtorin tietoon.
- Rehtori ohjaa kuulutuksella ja megafonilla (Pappilanmäki) koulun oppilaat ja henkilökunnan poistumisohjeiden mukaiselle kokoontumispaikalle.
- Kun koulu on tyhjennetty, toimitaan viranomaisten ohjeistuksen mukaan.

Vakava onnettomuus tai kriisitilanne muualla kuin koululla

- Onnettomuudesta tiedon saanut tiedottaa asiasta rehtoria.
- Rehtori selvittää, mitä todella on tapahtunut, ja päättää, onko kriisiryhmä tarpeen kutsua koolle.
- Tarpeen tullen kriisiryhmä päättää, miten tilanteessa toimitaan ja onko tarvetta keskusteluun tai yhteiseen tiedottamiseen.

Oppilaan vakava sairaus

- Rehtori keskustelee huoltajien kanssa, mitä kerrotaan oppilaille.
- Oppilaan omaa mielipidettä on kunnioitettava.
- Rehtori järjestää opettajille ensiapuohjeita ja -koulutusta kriittisten tilanteiden varalle.

Väkivalta

- Väkivaltatilanteisiin tai väkivallan uhkaan puututaan aina välittömästi.
- Se, joka havaitsee väkivaltaa, pyrkii rauhoittamaan tilanteen. Tarvittaessa hän pyytää paikalle lisävoimia tai ottaa yhteyttä viranomaisiin.
- Tilanteen havainnut ilmoittaa väkivaltatilanteista aina rehtorille, joka päättää, miten asiaa koulun puolesta käsitellään jälkikäteen.

Oppilaan kuolema tai itsemurha

- Varmistetaan tieto.
- Rehtori ottaa yhteyttä kotiin. Kuunnellaan lähiomaisten mielipiteitä tiedottamisesta ja asian käsittelystä koulussa.
- Rehtori kutsuu kriisiryhmän koolle ja kriisiryhmä järjestää koululle tarvittavan henkilöstön surutyön käsittelyä varten.

Opettajan tai muun henkilökunnan jäsenen kuolema

- Rehtori tiedottaa tapahtuneesta koko kouluyhteisölle.
- Rehtori kutsuu kriisiryhmän koolle ja kriisiryhmä järjestää koululle tarvittavan henkilöstön surutyön käsittelyä varten.

Oppilaan lähiomaisen kuolema

- Varmistetaan tieto.

- Rehtori ottaa yhteyttä kotiin. Kuunnellaan lähiomaisten mielipiteitä tiedottamisesta ja asian käsittelystä koulussa.
- Rehtori kutsuu oppilashuoltoryhmän koolle, ja oppilashuoltoryhmä järjestää tarvittavat tukipalvelut oppilaalle.

Itsemurhauhkailut

- Opettaja, joka havaitsee oppilaan uhkailevan itsemurhalla, on velvollinen toimittamaan oppilaan lähimmän oppilashuoltoryhmän jäsenen luo.
- Itsetuhoisen viestin/ käytöksen yhteydessä opettajalla tai muulla koulun henkilöstöön kuuluvalla on velvollisuus ottaa välittömästi yhteyttä johonkin oppilashuoltoryhmän jäseneseen.
- Tiedon saanut oppilashuoltoryhmän jäsen ottaa yhteyttä huoltajaan ja järjestää tarvittavan asiantuntija-avun.

Päihteet

- Jos oppilas on kouluaikana päihtyneenä tai päihteistä epäiltynä (alkoholi, tekniset liuottimet, huumet, lääkkeiden väärinkäyttö), asian havainnut opettaja tai muu koulun henkilökuntaan kuuluva saattaa oppilaan rehtorin luo. Rehtori on yhteydessä huoltajiin mikäli oppilas/opiskelija on alaikäinen. Rehtori päättää asian jatkokäsittelystä.

4. Jälkipuinti

Kriisiryhmä kartoittaa jälkikäsittelyn tarpeen ja järjestää tarvittavan asiantuntija-avun.

Jälkipuinnista sovitaan tapauskohtaisesti erikseen. Jälkipuinnin järjestäjät ovat ammattihenkilöitä, joilla on koulutusta ja kokemusta kriisityöskentelystä.

5. Kriisin vaiheet ja tunnusmerkit

1. Shokkivaihe
 - a. Shokkivaihe syntyy välittömästi trauman jälkeen. Uhri on yllättynyt, sekaisin ja reagoi usein tavallisuudesta poikkeavalla tavalla.
2. Reaktiovaihe
 - a. Reaktiovaiheessa uhri alkaa ymmärtää, mitä on tapahtunut. Varsinainen vaara on ohi. Hän ei enää ole niin sekaisin ja hän reagoi kokemaansa. Tämä vaihe voi olla hyvin tuskallinen ja se voi kestää useita viikkoja. Uhri käy läpi trauman jälkioireita, jotka voivat ilmetä eri ihmisillä erilaisina.
3. Käsittelyvaihe
 - a. Käsittelyvaihe alkaa, kun uhri vähitellen tottuu tilanteeseen. Hän alkaa keskittyä arjen askareihin ja kiinnostua tulevaisuudesta. Hän voi käsitellä tilannetta ja pääsee kriisin yli. Käsittelyvaihe voi kestää kuukausia.
4. Uudelleen asennoitumisen vaihe
 - a. Uudelleen asennoitumisen vaihe alkaa, kun kriisistä on päästy yli. Kokemansa perusteella ihminen luo uuden perustan elämälleen. Hän voi olla kriisin jälkeen henkisesti aiempaa vahvempi.

Mitä sinun tulisi tehdä?

Jokainen kouluyhteisön jäsen on velvollinen joko puuttumaan tai kertomaan havaitsemastaan vaaratilanteesta. Jokaisella voi olla keskeinen osa pelastusyrytyksissä. Kukaan ei kuitenkaan ole yksin vastuussa siitä, että lapsi/nuori käy lävitse kriisinsä. Lähes aina selvittäminen kuuluu asiantuntijalle. Huoltaja on viime kädessä vastuussa lapsestaan ja nuorestaan.

Jos katsot, että pystyt puhumaan lapsen/nuoren kanssa heti, kun havaitset tilanteen, tee se. Jos hän kieltäytyy puhumasta tai et katso voivasi keskustella hänen kanssaan, ota yhteys lähimpään oppilashuoltoryhmän jäseneseen.

Jos olet huolissasi lapsen/nuoren turvallisuudesta, älä jätä häntä yksin. Ota yhteyttä vanhempaan. Jos tuntuu tarpeelliselta, älä epäröi ottaa yhteyttä oppilashuoltoryhmän jäseniin.